Raadsvoorstel

Onderwerp: *Maatschappelijke opvang Havenkade en Maria in Campislaan*

Kenmerk	93632-2026
Besluitvormende raadsvergadering	26-11-26
Namens	Het college van burgemeester en wethouders van gemeente Assen De heer M.L.J. Out, burgemeester De heer T. Dijkstra, secretaris

1. Beslispunten

1.1 In te stemmen met het verder uitwerken van de zoekgebieden uit het rapport van BügelHajema en het onderzoeken van herhuisvesting van de jongerenopvang, eventueel in combinatie met woningbouw op de locatie Maria in Campislaan.

1.2 Een voorbereidingskrediet van € 270.000 beschikbaar te stellen voor het vervolgonderzoek en dit te dekken uit beschikbare middelen binnen het programma Stadskwartier.

2 Inleiding

Maatschappelijke opvang in Assen

Maatschappelijke opvang (MO) is bedoeld voor mensen die dak- of thuisloos zijn en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Vaak is er meer aan de hand dan alleen het ontbreken van woonruimte. Er kan sprake zijn van een combinatie van psychische of psychosociale problemen, middelengebruik, schulden, bestaansonzekerheid, relatieproblemen of het ontbreken van een sociaal netwerk.

De maatschappelijke opvang biedt tijdelijk onderdak, begeleiding en ondersteuning. Het doel is niet alleen om iemand een veilige plek te bieden, maar ook om te werken aan herstel en perspectief. Daarbij verschuift landelijk én in Assen de nadruk steeds meer van opvang naar wonen: dakloosheid waar mogelijk voorkomen, de periode in de opvang zo kort mogelijk houden en zo snel mogelijk werken aan een passende en duurzame woonplek.

Onze wettelijke taak

De verantwoordelijkheid voor maatschappelijke opvang is vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo). De wet bepaalt dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het bieden van opvang en ondersteuning aan mensen die hun thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht, met hulp van hun netwerk of andere ondersteuning, in de samenleving te handhaven.

Assen vervult hierin de rol als centrumgemeente voor negen Drentse gemeenten: Assen, Aa en Hunze, Tynaarlo, Noordenveld, Midden-Drenthe, Meppel, Hoogeveen, De Wolden en Westerveld.

Assen organiseert vanuit die rol maatschappelijke opvang en begeleiding voor de regio en ontvangt hiervoor ook regionale middelen.

Dit doen we in Assen
In Assen zijn verschillende vormen van maatschappelijke opvang en ondersteuning beschikbaar. Het gaat onder meer om dag- en nachtopvang, waar dak- en thuisloze mensen terechtkunnen voor basisvoorzieningen zoals eten, douchen en een slaapplek. Daarnaast zijn er dagactiviteiten en is er kortdurende opvang, waarbij naast verblijf wordt gewerkt aan de problemen die spelen en aan vervolgstappen richting hulp, dagbesteding en wonen. Ook zijn er in Assen vijf Skaeve Huse: een bijzondere woonvorm voor mensen voor wie regulier wonen of verblijf in een reguliere opvangvoorziening niet passend is.

Eerdere besluiten
Met het in maart 2026 vastgestelde Actieplan Dakloosheid heeft de gemeenteraad de koers voor de komende jaren bepaald. De maatschappelijke opvang blijft een noodzakelijk vangnet waarbij de beweging is gericht op het voorkomen van dakloosheid en zo snel mogelijk weer wonen. Daarbij is Wonen Eerst een belangrijke pijler: waar mogelijk staat een passende woonplek centraal en wordt de benodigde begeleiding daaromheen georganiseerd.

De belangrijkste uitdagingen
Een belangrijke uitdaging is de doorstroom vanuit de opvang naar wonen. Door de krapte op de woningmarkt zijn betaalbare en passende woningen schaars. Mensen die de opvang kunnen verlaten, stromen niet makkelijk door. Dit verlengt de verblijfsduur en houdt opvangplekken bezet. Tegelijkertijd heeft een deel van de doelgroep complexe problematiek. Wachtlijsten en beperkte beschikbaarheid van bijvoorbeeld GGZ en verslavingszorg kunnen passende vervolghulp bemoeilijken.

De organisatie van de maatschappelijke opvang vraagt blijvend aandacht. Daarbij spelen onder andere de betaalbaarheid, de afbakening van voorzieningen en doelgroepen, de toegang tot de opvang en de wijze waarop de ondersteuning wordt georganiseerd en bekostigd, bijvoorbeeld via subsidie of inkoop. Dit zijn vraagstukken die onderdeel zijn van de verdere ontwikkeling van de maatschappelijke opvang.

In 2027 wordt bovendien een ETHOS-telling uitgevoerd. Daarmee brengen we niet alleen mensen in de opvang in beeld, maar ook andere vormen van dak- en thuisloosheid. Dit moet een beter beeld geven van de omvang en aard van dakloosheid in Assen en de regio en daarmee een betere basis bieden voor toekomstige keuzes over preventie, wonen, opvang en ondersteuning.

Huisvestingsopgave
Voor Assen speelt daarnaast een concrete huisvestingsopgave. Door de ontwikkeling van het Havenkwartier moeten verschillende bestaande voorzieningen een nieuwe locatie krijgen, waaronder de nachtopvang, kortdurende opvang, dagopvang, dagbesteding en de vijf Skaeve Huse. Aan de Maria in Campislaan is de huidige opvanglocatie voor jongeren aan vernieuwing toe. Dat biedt tegelijkertijd aanleiding om te bekijken hoe de voorzieningen zo goed mogelijk kunnen aansluiten bij de beweging van opvang naar wonen.

Voor de Havenkade heeft BügelHajema opdracht gekregen voor een onderzoek naar mogelijke zoekgebieden voor de herhuisvesting van de maatschappelijke opvang. Voor de Maria in Campislaan moet de ruimtelijke verkenning op de huidige locatie nog starten. Voor beide locaties is nader onderzoek nodig, zodat de voorzieningen op een passende plek zorgvuldig worden ingepast, met een vooraf vastgestelde participatieaanpak als basis.

3 Beoogd effect

Met dit voorstel zetten we de eerste stap naar toekomstbestendige huisvesting van de maatschappelijke opvang voor Assen en de regio. Dat sluit aan bij het Nationaal Actieplan Dakloosheid 'Eerst een Thuis', met als ambitie dat in 2030 iedereen een thuis heeft, en bij het Actieplan Dakloosheid regio Assen, waarmee de raad in maart 2026 heeft ingestemd. Beide plannen verleggen de focus van opvang naar wonen met begeleiding. Opvang is daarin zo kort mogelijk en gericht op doorstroom naar een eigen woonplek.

Effect van dit besluit

In de eerste helft van 2027 ligt er een onderbouwd voorstel voor de huisvesting van de verschillende onderdelen van de maatschappelijke opvang, met bijvoorbeeld twee of drie voorkeursscenario's en een businesscase op hoofdlijnen. Dit voorstel wordt aan de raad voorgelegd voor een besluit over de locatiekeuze en over de middelen voor de kaderbrief 2028.

Effect op lange termijn

De nieuwe huisvesting is toekomstbestendig en toegankelijk en biedt een stabiele basis voor herstel en doorstroom naar zelfstandig wonen. Deze huisvesting is zorgvuldig ingepast met respect voor zowel de doelgroep als belanghebbenden uit de omgeving.

4 Argumenten

4.1 *Het vervolgonderzoek bouwt voort op een onderbouwde basis en maakt de uiteindelijke locatiekeuzes navolgbaar*

Voor de Havenkade vormen de zoekgebieden uit het locatieonderzoek van BügelHajema het vertrekpunt voor het vinden van concrete locaties voor de maatschappelijke opvang. Voor de locatie Maria in Campislaan wordt onderzocht of de jongerenopvang op de huidige locatie kan blijven en of dit zelfstandig of in combinatie met woningbouw kan plaatsvinden. Hierdoor ontstaat een afgebakend zoekveld dat gericht verder kan worden uitgewerkt. De beoordelingscriteria worden in het vervolgonderzoek meetbaar gemaakt en vormen de basis voor de afweging in het raadsvoorstel.

4.2 *Combinatie met woningbouw benut de ruimte op de locatie Maria in Campislaan beter.*

Voor de locatie Maria in Campislaan onderzoeken we naast het herhuisvesten van jongerenopvang de combinatie met woningbouw voor een woningcorporatie als extra scenario. De locatie biedt ruimtelijk mogelijkheden voor meer bebouwing dan alleen de herhuisvesting van de jongerenopvang. De vraag naar woningen in Assen is groot en de ruimte om ze te bouwen is schaars. Door op deze locatie ook woningen te realiseren, dragen we bij aan de woningbouwopgave zonder dat daarvoor een nieuwe locatie nodig is. Door de locatie als geheel te ontwerpen, wordt duidelijk of we de opvang zorgvuldig kunnen inpassen, met aandacht voor afscherming en een rustige omgeving voor de jongeren tezamen met de toe te voegen woningen. In de stedenbouwkundige verkenning onderzoeken we de ruimtelijke inpasbaarheid, de gevolgen voor de omgeving en de financiële consequenties. Hiermee kan de raad in het voorjaar van 2027 de voorgestelde scenario's afwegen.

4.3 *De participatieaanpak sluit aan bij de verschillende fasen van het vervolgonderzoek en biedt duidelijkheid over de betrokkenheid van inwoners en belanghebbenden.*

Omwonenden worden geïnformeerd zodra potentieel geschikte locaties in beeld zijn. Vóór de locatiekeuze halen we hun kennis en aandachtspunten op. Na het raadsbesluit gaat de participatie over de inpassing. Bij Maria in Campislaan staat de locatie vast en gaat het gesprek vanaf het begin over de inpassing, op basis van stedenbouwkundige scenario's. Zo is voor inwoners helder wat vastligt en waarover zij meepraten.

4.4 *Het voorbereidingskrediet is noodzakelijk om te komen tot een zorgvuldig onderbouwd voorstel voor vervolgbesluitvorming.*
De uitwerking van de scenario's vraagt specialistische kennis op het gebied van programma, stedenbouw, planologie en vastgoed. Hiervoor is externe expertise nodig. Het resultaat van het vervolgonderzoek is een voorstel inclusief een businesscase op hoofdlijnen dat als onderbouwing dient voor besluitvorming en de kaderbrief 2028. De financiële onderbouwing is opgenomen in hoofdstuk 6.

5 Kanttekeningen

5.1 *De locatiekeuze kan zorgen oproepen bij omwonenden.*
Opvangvoorzieningen roepen in de omgeving vaak vragen en zorgen op. Met de participatieaanpak informeren we omwonenden zodra potentieel geschikte locaties in beeld zijn en halen we hun aandachtspunten op voordat de raad een besluit neemt. In de aanbesteding van de exploitatie nemen we een buurtgericht ondersteuningsplan en deelname aan de participatie als eis op.

5.2 *De financiering van huisvesting en exploitatie is nog niet rond.*
De maatschappelijke opvang wordt grotendeels bekostigd uit rijksmiddelen die Assen als centrumgemeente voor de regio ontvangt, aangevuld met subsidies en ingekochte ondersteuning. De hoogte en verdeling van deze middelen kunnen de komende jaren veranderen, en de keuze tussen subsidie en inkoop is nog onderdeel van de verdere ontwikkeling van de maatschappelijke opvang. Tegelijk zijn de investeringskosten voor de herhuisvesting nog niet bekend. In de businesscase wordt daarom zowel de investering als de exploitatie in beeld gebracht, inclusief de afhankelijkheid van externe financieringsstromen. Dit wordt in de eerste helft van 2027 voorgelegd, met het oog op de kaderbrief 2028.

5.3 *Herhuisvesten in combinatie met woningbouw op Maria in Campislaan maakt de opgave complexer.*
Een combinatie met woningbouw kan de voortgang van het herhuisvesten op dezelfde locatie meer vertragen. Denk aan afstemming met een woningcorporatie en een langere doorlooptijd. Bij nieuwbouw moet de jongerenopvang mogelijk tijdelijk elders worden gehuisvest. In scenario's worden deze consequenties naast elkaar in beeld gebracht.

5.4 *De behoefte aan opvang kan veranderen*
De ETHOS-telling in 2027 en de effecten van het Actieplan Daklоosheid kunnen leiden tot nieuwe inzichten in omvang en aard van de vraag. Ook hangt de benodigde capaciteit af van de doorstroom naar woningen. De huisvestingsconcepten worden daarom zo flexibel mogelijk opgezet.

6 Kosten, baten en dekking

Het gevraagde voorbereidingskrediet zal worden ingezet voor de verdere voorbereiding om te komen tot een bestuurlijke besluitvorming voor de toekomstige huisvesting van de maatschappelijke opvang.

Naast interne capaciteit dient het voorbereidingskrediet voor specialistische onderzoeken, externe advisering en participatie. Zo stellen we samen met het sociaal domein en de huidige zorgaanbieder(s) een programma van eisen op, dat een externe deskundige vertaalt naar huisvestingsconcepten voor de verschillende onderdelen van de opvang. Op basis daarvan toetsen we concrete locaties, voeren we de stedenbouwkundige verkenning voor Maria in Campislaan uit en stellen we een businesscase op hoofdlijnen op.

Het voorbereidingskrediet wordt gedekt vanuit de beschikbare voorbereidingsmiddelen van het programma Stadskwartier. Na het raadsbesluit over de best passende scenario’s wordt een uitvoeringskrediet aangevraagd, waarbij het voorbereidingskrediet wordt betrokken.

7 Communicatie, participatie

Communicatie
De huisvesting van de maatschappelijke opvang is een gevoelig onderwerp. Voor de communicatie sluiten we aan op de bestaande structuur binnen het programma Stadskwartier.

Participatie

Participatieaanpak

Het college doet een voorstel voor de locatie of locaties (conform de scenario's), de gemeenteraad neemt het besluit. Daarbij benutten we de kennis en aandachtspunten van belanghebbenden in de omgeving. Hierbij onderscheiden we drie stappen.

Informeren
Zodra potentieel geschikte locaties in beeld komen, informeren we omwonenden over de noodzaak, de zoekrichting en het proces. Tot die tijd communiceren we algemeen over de opgave.

Kennis en aandachtspunten ophalen
Vóór de locatiekeuze halen we bij omwonenden, gebruikers, medewerkers en betrokken organisaties aandachtspunten op, zoals veiligheid en bereikbaarheid. In het raadsvoorstel laten we zien wat we met deze inbreng hebben gedaan.

Participatie over de inpassing
Na de keuze voor locatie of locaties gaan we met de omgeving in gesprek over inrichting, beheer en veiligheid. De exploitatie wordt daarna aanbesteed, met een buurtgericht ondersteuningsplan en deelname aan de participatie als eis. Na ingebruikname volgt een structureel beheeroverleg met de buurt.

Maria in Campislaan
Hier staat de locatie vast en richt de participatie zich vooral op de inpassing. Dat gesprek start na de stedenbouwkundige verkenning.

8 Inclusie
Bij de huisvesting van de maatschappelijke opvang wordt rekening gehouden met de uitgangspunten van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap of chronische ziekte. De doelgroep van de maatschappelijke opvang is divers. Mensen verschillen in leeftijd, hulpvraag en achtergrond, en een deel heeft te maken met lichamelijke, psychische of verstandelijke beperkingen. Dat vraagt om voorzieningen die aansluiten bij wat mensen nodig hebben: voor de een is dat nabijheid van zorg en voorzieningen, voor de ander juist nog meer rust en afstand, zoals bij de Skaeve Huse. Bij de ontwikkeling van de nieuwe voorzieningen wordt daarom gestreefd naar een toegankelijke, bruikbare en veilige omgeving per onderdeel, met aandacht voor fysieke toegankelijkheid, een rustige inrichting, begrijpelijke communicatie en de inbreng van mensen met ervaringskennis. Zo biedt de herhuisvesting iedere bewoner een passende plek om te werken aan herstel.

9 Vervolg

Na vaststelling door het college wordt het voorstel voorgelegd aan de gemeenteraad in de vergadering van 26 november 2026.

In de periode tot het raadsbesluit worden voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd binnen de bestaande capaciteit. Het gaat onder meer om het opstellen van de opdracht voor het vervolgonderzoek, ambtelijke afstemming en de uitwerking van de participatieaanpak. Er worden geen verplichtingen aangegaan die vooruitlopen op het besluit van de raad. Zo kan het vervolgonderzoek direct na het raadsbesluit starten en blijft maart 2027 haalbaar.

Na het raadsbesluit start het vervolgonderzoek. Binnen de zoekgebieden uit het rapport van BügelHajema worden concrete locaties onderzocht voor de herhuisvesting van de opvang aan de Havenkade, waarbij de keuze voor een locatie of meerdere locaties met een raadsvoorstel in de eerste helft van 2027 ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Voor de Maria in Campislaan worden de mogelijkheden voor de herhuisvesting van de jongerenopvang eventueel in combinatie met woningbouw uitgewerkt.

In maart 2027 leggen we het college een voorstel voor bestaande uit voorkeursscenario's. Vervolgens wordt dit in de eerste helft van 2027 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd. Dit voorstel is beoordeeld op onder meer geschiktheid voor de doelgroep, veiligheid, bereikbaarheid, kosten, ontwikkelruimte en gevolgen voor de omgeving. Zo kan de raad een integrale afweging maken over het best passende scenario voor de verschillende onderdelen van de maatschappelijke opvang en de benodigde middelen voor de realisatie, met het oog op de kaderbrief 2028.

10 Bijlage

Bijlage 1 Ruimtelijke verkenning maatschappelijke opvang nabij stationsgebied en omgeving Assen 261007

De raad van de gemeente Assen,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van *2026-10-06*

Besluit

1.1 In te stemmen met het verder uitwerken van de zoekgebieden uit het rapport van BügelHajema en het onderzoeken van herhuisvesting van de jongerenopvang, eventueel in combinatie met woningbouw op de locatie Maria in Campislaan.

1.2 Een voorbereidingskrediet van € 270.000 beschikbaar te stellen voor het vervolgonderzoek en dit te dekken uit beschikbare middelen binnen het programma Stadskwartier.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van donderdag *2026-11-26*

De raad voornoemd,

Voorzitter: M.L.J. Out

Griffier: J. de Jonge

Ondertekening:

{{esl:Signer1:SignerName:size(200,50)}}

{{esl:Signer1:capture:size(200,50)}}

{{esl:Signer2:SignerName:size(200,50)}}

{{esl:Signer2:capture:size(200,50)}}

VS